

LERØY MIDT AS
Industriparkveien 31
7246 SANDSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sunniva Ingebrigtsen Gaarden, 712 58 421

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til Lerøy Midt AS for permanent utvidelse av MTB på lokalitet 12294 Kjerstad i Ålesund kommune

Vi viser til oversendt søknad fra Lerøy Midt AS av 20.06.23.

Vedtak

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på lokalitet 12294 Kjerstad med MTB på 6240 tonn på visse vilkår. Tillatelsen med de vilkår som hører med følger vedlagt.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i *lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) §§ 11 og 16. Tillatelsen er endret med hjemmel i § 18.

Tillatelsen erstatter tidligere gitte tillatelser med endringer for lokaliteten 12294 Kjerstad.

Denne tillatelsen kan ikke tas i bruk før det er gitt tillatelse og lokalitetsklarering etter akvakulturloven. Dersom det blir gitt endelig avslag på søknaden etter akvakulturloven, faller denne tillatelsen etter forurensningsloven uten videre bort, jf. forurensningsforskriften § 36-19.

Vilkår

Noen vilkår med frister som må være oppfylt:

Tiltak	Frist	Vilkår
Gjennomføre C-undersøkelse og ROV-undersøkelse	Etter første og andre periode med maks belastning på anlegget	12.1
Strandsoneundersøkelse	Førstkommende maksimale belastning	12.2
Makroalgeundersøkelse	Førstkommende maksimale belastning	12.3
Støysonekart	01.04.24	13.1

Om saken

Det ble første gang gitt tillatelse på Kjerstad i 2012, og lokaliteten har vært i bruk ved tre utsett (våren 2015, våren 2019 og høsten 2021). Det ble gitt midlertidig utvidet tillatelse for det siste utsettet den 11.06.21. Denne tillatelsen ga en midlertidig økning i maksimal tillatt biomasse (MTB) fra 3120 tonn til 6240 tonn for ett utsett. Bakgrunnen for at det ble gitt midlertidig tillatelse var at kunnskapsgrunnlaget om strømforholdene ble ansett som for dårlige til å kunne innvilge søknad om permanent tillatelse. Det ble krevd at det ble gjort nye strømmålinger etter at Lepsøyrevet ble delvis fylt igjen i forbindelse med bygging av Nordøyvegen.

Lerøy Midt AS søker nå om permanent tillatelse til økning i MTB fra 3120 tonn til 6240 tonn etter å ha gjort nye strømmålinger i perioden juli-august 2021.

Høring

Søknaden var ute til høring i forkant av at det ble gitt midlertidig tillatelse den 11.06.21. Det foreligger ikke ny informasjon utover at tiltakshaver har sendt inn nye strømmålinger, vedlagt søknaden var det også B og C-undersøkelser som ble gjennomført i 2022.

I denne behandlingen av saken er det ikke vesentlige endringer i forhold til forrige høring i 2021, derfor har vi vurdert at det ikke er behov for en ny høring i saken.

Juridisk grunnlag/ Lovverk som er brukt i vurdering om det skal gis tillatelse

Ifølge lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning etter § 11 i den samme loven. Forurensningsloven § 2 omtaler videre at det skal brukes best mulig teknologi som gir best resultat utfra en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold.

Lov om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) setter krav til all offentlig saksbehandling, mens Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) setter en del spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet.

Et oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det framgår av § 7 i naturmangfoldloven at: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Ifølge *forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)* skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Dette må også vurderes i denne saken. Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand.

Vurdering av søknaden

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene. Fordelene kan være viktig samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av store partikler (spillfôr og fekalier), svevepartikler og oppløste stoff. De største partiklene vil kunne gi virkninger i nærhet til anlegget, mens mindre vil kunne spres bedre i strøm. Fra et anlegg vil det også være utslipp som legemidler og fra impregnering-stoff som brukes på nøter. Eventuelle miljøgifter fra fôr vil også kunne forekomme, og vil sedimentere i umiddelbar nærhet av anlegget og påvirke bunnforholdene her.

Fiskeoppdrett er den største kilden til utslipp av næringssalter langs kysten vår. En regional overgjødning av kystvannet vil ha store konsekvenser for miljøkvaliteten i våre kyststrøk. Med dagens produksjonsvolum er sannsynligheten for overgjødning i våre kyststrøk vurdert som lav, basert på Havforskningsinstituttets rapport: [Risikoreport norsk fiskeoppdrett 2023](#). Overvåkning rundt anleggene og av marine økosystemer er nødvendig for å avdekke risikområder som krever at det tas spesielle hensyn.

Søknaden med vedlegg, undersøkelser av miljøtilstand (B og C undersøkelser, ROV) og strømmålinger vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase og Fiskeridirektoratets kart, artsdatabanken), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken ansees som rimelig godt opplyst.

Kunnskapsgrunnlag fra nasjonale databaser

I Fiskeridirektoratets kart er det registrert et fiskeområde for passive redskap etter torsk og kveite i stort sett hele Haramsfjorden, inkludert under anleggets plassering. Det er registrert naturtype: «Større tareskogforekomster» langs kystlinja i hele Haramsfjorden. Forekomstene er modellert på bakgrunn av feltinnsamlede data, og validert mot marine grunnkart og feltobservasjoner.

I Naturbase er det registrert sjøorre (*Melanitta fusca*) og svartand (*Melanitta nigra*) i området rundt anlegget. Begge disse artene er på kategorisert som truet på rødlisten. Det er også registreringer (fra C-undersøkelser) av ansvarsartene *Owenia borealis* og *Spisula elliptica* i området.

I artsdatabankens artskart er det i tillegg gjort registreringer av fuglene lomvi (*Uria aalge*), alke (*Alca torda*), tyvjo (*Stercorarius parasiticus*), ærfugl (*Somateria mollissima*), storskarv (*Phalacrocorax carbo*), krykkje (*Rissa tridactyla*), storspove (*Numenius arquata*), makrellterne (*Sterna hirundo*), fiskemåke (*Larus canus*), horndykker (*Podiceps auritus*), gråmåke (*Larus argentatus*), stær (*Sturnus vulgaris*), tjeld (*Haematopus ostralegus*) og teist (*Cephus grylle*), som alle er på rødlisten.

De foreliggende opplysningene om økosystemet og naturverdier tyder ikke på uakseptabel risiko for skade som følge av en utvidelse.

Miljøundersøkelser

Miljøundersøkelsene som er lagt fram sammen med søknaden gir lokaliteten (B¹, C² og strømmålingene), konkluderer med at lokaliteten har evne til å spre og omsette tilført organisk materiale.

¹ B-undersøkelsen sier noe om påvirkning som følge av sedimentering i anleggssonen. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet

² C-undersøkelsen er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget (anleggssonen) og utover i resipienten (overgangssonen). C-undersøkelsen tar blant annet prøver av bunndyr og sammensetning av bunnfauunaen sier noe om belastningen over tid.

B-undersøkelse

Det er utført B-undersøkelse ved lokaliteten Kjerstad den 02.09.22. Undersøkelsen ble gjort ved maksimal produksjonsbelastning og lokaliteten fikk samlet tilstand 1, meget god. Det ble tatt prøver ved 19 stasjoner og registrert gravende bunndyr på 16 av disse, hvor individtallet varierte mellom 2 og 30. Det ble registrert hardbunn eller steinbunn ved 9 stasjoner.

C-undersøkelse

Det er også gjennomført C-undersøkelse ved anlegget den 02.09.22. Undersøkelsen ble gjort ved maksimal produksjonsbelastning. Nærstasjonen C1 fikk meget god tilstand, C5 fikk moderat tilstand mens resterende stasjoner i overgangssonen fikk tilstand svært god. Som følge av hardbunn måtte to av stasjonene (C1 og C5) flyttes fra planlagt plassering, og endelig grabbhugg ved disse stasjonene hadde også for lavt volum. Det har også tidligere vært problemer med å gjennomføre C-undersøkelser på lokaliteten på grunn av hardbunn. ROV-undersøkelse ble derfor krevd i etterkant av C-undersøkelsen i 2020.

Samlet viste faunaresultatene i C-undersøkelsen gode forhold i overgangssonen. Artssammensetningen ble hovedsakelig dominert av forurensningsnøytrale, -tolerante og opportunistiske arter, hvor hyppigste art varierte mellom stasjonene. Tidligere undersøkelser viser at biodiversiteten i overgangssonen ved lokaliteten har vært stabilt høy over tid, men det observeres en nedgang i antall arter og en endring i hyppigste art siden forrige undersøkelse.

Strømundersøkelse

Det er gjennomført strømmålinger i perioden juli – august 2021. Målingene viser en svært sterk strøm i overflaten med et gjennomsnitt på 22,8 cm/sek og 2,6 % strøm under 3 cm/sek. I overflaten er hovedstrømretning sørøst. Strømmen på 15 m dyp er svært sterk med et gjennomsnitt på 17,6 cm/sek og 5,1 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 15 meter er sørøst. På 55 m dyp er strømmen svært sterk med et gjennomsnitt på 9,1 cm/sek og 12 % strøm under 3 cm/sek. På spredningsdypet (55 m) er dominerende strømretning mot nord. Ved bunnen (84 m) er strømmen også vurdert til svært sterk med et snitt på 12,0 cm/sek og 8,8 % strøm under 3 cm/sek. Strømforholdene vurderes som akseptable til å kunne tillate den omsøkte biomassen. Neumann-parameter på overflate, 15 m, spredningsdyp (55m) og bunn (84 m) var henholdsvis 0,6, 0,2, 0,5 og 0,5 og er vurdert til å være stabil (0,4-0,6) og middels stabil (0,2-0,4) på lokaliteten.

Strandsoneundersøkelse

Det ble gjennomført en strandsoneundersøkelse i 2019, fordelt på to feltdager: 25.07 og 05.09. Dette er den første og eneste strandsoneundersøkelsen som er gjennomført for lokaliteten så langt. Det ble fokusert på makroalger og resultatene viste at strandsonen vest for anlegget ikke hadde tegn til påvirkning fra oppdrettsaktiviteten.

Vurdering av påvirkning på naturmangfoldet

I vår vurdering av søknaden skal vi også se på hvordan en plassering av et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmangfoldet i lag med andre tiltak og hvordan dette samlet kan belaste økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Tilstanden i vannforekomsten *Haramsfjorden* (id 0302010100-C) er i dag beskrevet som god økologisk tilstand, med presisjonsnivå høy. Klassifiseringen er basert på C-undersøkelser på Kjerstad. Kjemisk tilstand står per i dag som udefinert. Det er vanskelig å forutsi hvordan utvidet aktivitet ved lokaliteten vil påvirke vannforekomsten. Ut fra tilgjengelig kunnskap om fiskeoppdrett generelt, ansees risikoen for at tilstanden reduseres til dårligere enn god som liten.

Tilgjengelig kunnskap gir ikke fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalt og organisk stoff kan ha på naturmangfoldet. Vurdering av samlet påvirkning på økosystemet er derfor også noe usikkert. I slike tilfeller skal prinsippet om føre-var vurderes. Statsforvalteren finner ikke grunnlag for å legge vesentlig vekt på dette prinsippet i dette tilfellet. Grunnen til dette er at området er vurdert til å kunne omsette det organiske materialet som slippes ut, og ut fra dagens kunnskap er det liten risiko for alvorlige eller irreversible effekter.

Konklusjon

Vi vurderer at det kan aksepteres at det gis permanent utvidelse fra 3120 tonn til 6240 tonn for lokaliteten Kjerstad

Basert på kunnskapsgrunnlaget vurderes lokaliteten som egnet for oppdrett innenfor forurensningslovens virkeområde. Sammenholdt med de positive samfunnsmessige virkningene av oppdrettsnæringen, finner Statsforvalteren det rimelig å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Hvor mye som resipienten vil tåle og klare å omsette av den økte organiske belastningen, er usikkert. Men ved å ha tett oppfølging gjennom miljøundersøkelser vil det blir avdekket om utslippet påvirker for mye/uakseptabel belastning på resipienten. Dette vil også være viktig med tanke på at resipienten ikke skal få endret økologisk tilstand (vannforskriften).

Miljømålene for bunnpåvirkning fra et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under og i nærheten av anlegget. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Det er et nasjonalt mål om at volumet innen havbruk skal opp, og det å øke produksjonen ved tilgjengelige lokaliteter kan være et ledd i det. Med tanke på å minske den totale belastningen (nasjonalt og lokalt) fra akvakultur, så vil det også kunne være bedre at oppdrett økes ved gode lokaliteter enn ved dårlige.

Vilkår

For å unngå eller å begrense skade på naturmangfoldet, må dere bruke driftsmetoder og teknikker som gir best samfunnsmessig resultater (jf. naturmangfoldloven §§ 11 og 12). Vi har derfor i tillatelsen stilt krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet.

For å overvåke hvilke effekter anlegget kan ha på tilstanden i resipienten, er det stilt krav om miljøundersøkelser. Det er også satt som vilkår at dere plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser eller overvåking dersom vi mener at det er nødvendig for å enda bedre kartlegge anleggets forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Dere kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området (vilkår 11.2).

Ansvar og plikter

Vi forventer at dere setter dere inn i kravene som vi stiller, og at dere samvittighetsfullt følger vilkårene i tillatelsen. Vi ser alvorlig på om dere ikke driver i tråd med vilkårene. Det kan i verste fall føre til at vi trekker tillatelsen tilbake.

Det er også slik at selv om dere nå få tillatelse å drive denne aktiviteten, har dere ansvar for eventuelle skader, ulemper eller tap som er forårsaket av forurensningen. Tillatelsen fritar derfor ikke for erstatningsansvar³.

I tillegg til kravene i tillatelsen, plikter dere å overholde forurensningsloven og *lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven er straffbart. Det er også straffbart å bryte krav i forskriftene til disse lovene.

Denne tillatelsen kan også senere endres⁴, men da må dere sende søknad i god tid *før* en eventuell endring kan gjennomføres. Vi må ha nok tid til å behandle søknaden og sikre at vi har alle opplysninger som trengs før vi eventuelt endrer tillatelsen.

Vi vil også kunne endre krav som er stilt om det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og til varsel om gebyr av dato 14.09.23.

På bakgrunn av tid som er brukt på saken, er saksbehandlingen plassert under gebyrsats 7 jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at dere må betale et gebyr på kr 18 700 for saksbehandlingen.

Faktura vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klage på vedtak

Våre vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker. Denne fristen gjelder fra vedtaket er gjort kjent til den som kan klage (via brev eller kunngjøring). Den som kan klage, har et også ansvar for å skaffe seg kjennskap til vedtaket.

Klagen sendes til Statsforvalteren i Møre og Romsdal: sfmrpost@statsforvalteren.no

Det er viktig at klagen kommer innen fristen på 3 uker. Etter denne fristen, kan det ikke regnes med at klagen vil bli behandla. ⁵

En klage må beskrive hva det klages over og hvilken eller hvilke endringer som de ønsker endra på. Klagen bør være begrunna, og andre opplysninger av betydning bør nevnes. Andre opplysninger vil for eksempel være kunnskap om naturmangfoldet som vi kanskje ikke har hatt opplysning om når vi behandlet søknaden.

³ Forurensningsloven § 56

⁴ Forurensningsloven § 18

⁵ Forvaltningsloven § 31

Selv om det blir klagd på vedtaket, fører det ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Det betyr at det kan startes opp aktivitet selv om det er sendt inn klage. Men vi eller Miljødirektoratet kan beslutte at aktiviteten (eller da gjennomføring av vedtaket) ikke kan starte før klagefristen er ute eller når klagen er ferdig behandla og avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om oppstart kan det ikke klages på⁶.

Innsyn

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til oss. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleiar - forureining

Sunniva Ingebrigtsen Gaarden
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til Lerøy Midt AS for lokalitet 12294 i Ålesund kommune

Kopi til:

Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	Molde
Ålesund kommune	Postboks 1521	6025	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

⁶ Forvaltningslova §§ 18 og 19